

A kompetenciafejlesztés szükségessége és lehetőségei

A kompetencia alapú oktatási programcsomagok
alkalmazása

Kispesti Deák Ferenc Gimnázium

Budapest, 2006. december 11.

Pap Judit

Az oktatási környezet és a programcsomagok viszonya

Mi az, amit megváltoztatnánk a mai közoktatás rendszerében?

Mit tudunk a kompetencia alapú oktatásról és a programcsomagokról?

Feladat: „A közoktatás egy nagy, bonyolult rendszer...”

I idézet

„A közoktatás egy nagy és bonyolult rendszer, amit nem lehet gyorsan mozgatni, mint egy versenyautót.

Ez a rendszer inkább egy lomha óceánjáróhoz hasonlít, amely még a kormány elfordítása után is kilométereket tesz meg eredeti irányban.”

Csapó Benő: Tudás és iskola Műszaki Kiadó 2004.

Nehézségek

- Különböző fejlettségű gyerekek egy csoportban, osztályban (biológiai és mentális életkor különbségei)
- Különböző fejlődési ütemű gyerekek egy csoportban
- Különböző szociokulturális háttérű gyerekek egy csop....
- Időprobléma (felhasználható és szükséges)
- Mit tudunk a gyerekekről és honnan? Adatgyűjtés, hogyan?
- A megfigyelések, tapasztalatok, szülői tájékoztatók és még?
- Értékelés? Mi alapján? Hogyan?
- A fejlesztés eredménytelen?
- Differenciálás? Hogyan?
- A differenciálás = alkalmazkodás a gyerekek fejlettségéhez, tanulási stílusához

I. PISA tanulságok: a 15 évesek viszonyulása a tanuláshoz

- A magyar diákok egyedül szeretnek tanulni (osztrák, német, cseh, olasz és portugál diákokhoz hasonló sávban)
- A magyar diákok –főként a lányok– a „magolási listán vezetnek, az OECD rangsor élén vannak.
- A magyar diákok az értelmező tanulásban a rangsor 4. helyén állnak (Mexikó, Portugália és Ausztria után).
- A magyar diákok a kompetitív tanulásban az átlagosnál jobbak, a kooperatív tanulásban az átlagosnál gyengébbek.
- Magyarország tanulói az OECD átlagnál kevésbé szeretik a társas tanulási formákat.

Az oktatási környezet és a programcsomagok viszonya

- A magyar közoktatás problémái
 - A legújabb kutatások, mérések eredményei
 - A programfejlesztés indokoltsága
-
- A közoktatás modernizációjának egyik lehetséges eszköze

Miért kompetencia alapú a programcsomag? Az EU kulcskompetenciái

- az anyanyelven folytatott kommunikáció;
- az idegen nyelveken folytatott kommunikáció;
- matematikai kompetencia és alapvető kompetenciák a természet- és műszaki tudományok terén;
- IKT, digitális kompetencia;
- a tanulás tanulása;
- szociális és állampolgári kompetenciák;
- kezdeményező- és vállalkozókészség;
- kulturális tudatosság és kifejezőkészség.

Miért kompetencia alapú a programcsomag?

A NAT kulcskompetenciái

- döntési képesség
- együttműködési képesség
- életvezetési képesség
- információk kezelésének a képessége
- kommunikációs képesség
- komplexitás kezelésének a képessége
- kritikai képesség
- lényegkiemelő képesség
- narratív képesség
- problémamegoldó képesség
- szabálykövető képesség

Mit tehet az iskola?

- Szemléleti, tartalmi, módszertani paradigmaváltás
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása
- A kulcskompetenciák fejlesztése - a tanulni tanulás kognitív kompetenciájának fejlesztése
- Tanulási képességek eltéréseihez való alkalmazkodás a tanítás során (differenciálás a szociokulturális és fejlettségbeli különbségek alapján)
- Esélyek biztosítása: a tanulási módok, stílusok és utak sokfélesége
- Személyesség és differenciálás - a pedagógus ember- és önismereti kultúrája
- „Az iskola az iskolának, vagy a valós életnek készítse fel a gyerekeket?”

A programcsomag meghatározása

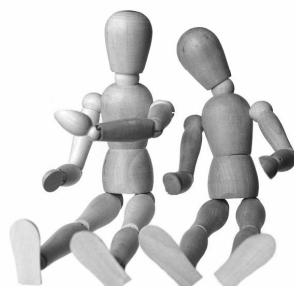
- Adott céllal létrejövő komplex taneszközegyüttes
- A tanulási-tanítási folyamat megvalósítását szolgálja
- Az ismeretek közvetítését a készségek, képességek tudatosan megtervezett fejlesztésével kapcsolja össze
- Hosszú távon is mozgósítható, alkalmazásképes tudást kínál
- Eszközrendszere: a tanítási-tanulási folyamat
 - megtervezését
 - megszervezését
 - értékelését segítő eszközök
- Átfogó, egy vagy több műveltségi területre kiterjedő programok
- Többféle műveltségterületre kiterjedő programok

A kompetenciafejlesztés területei

1 TANÁRI SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK 1

A

ÓVODAI NEVELÉS KOMPETENCIATERÜLET

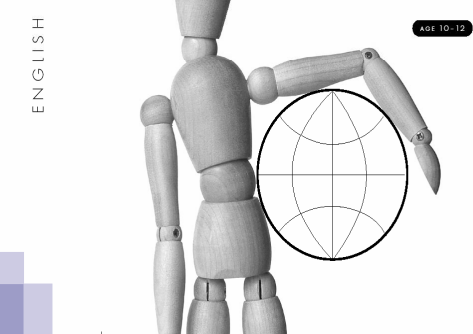
MATEMATIKAI KOMPETENCIATERÜLET 1-2

A

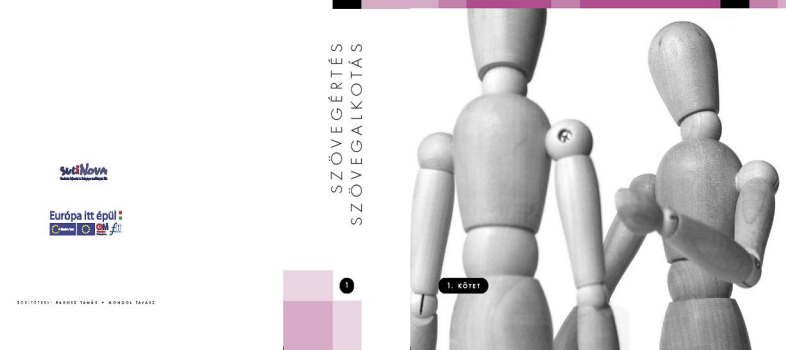
5 ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE 5

TEACHER'S GUIDE

1-2 TANÁRI SZÖVEGÉRTÉS SZÖVEGALKOTÁS 1-2

AB

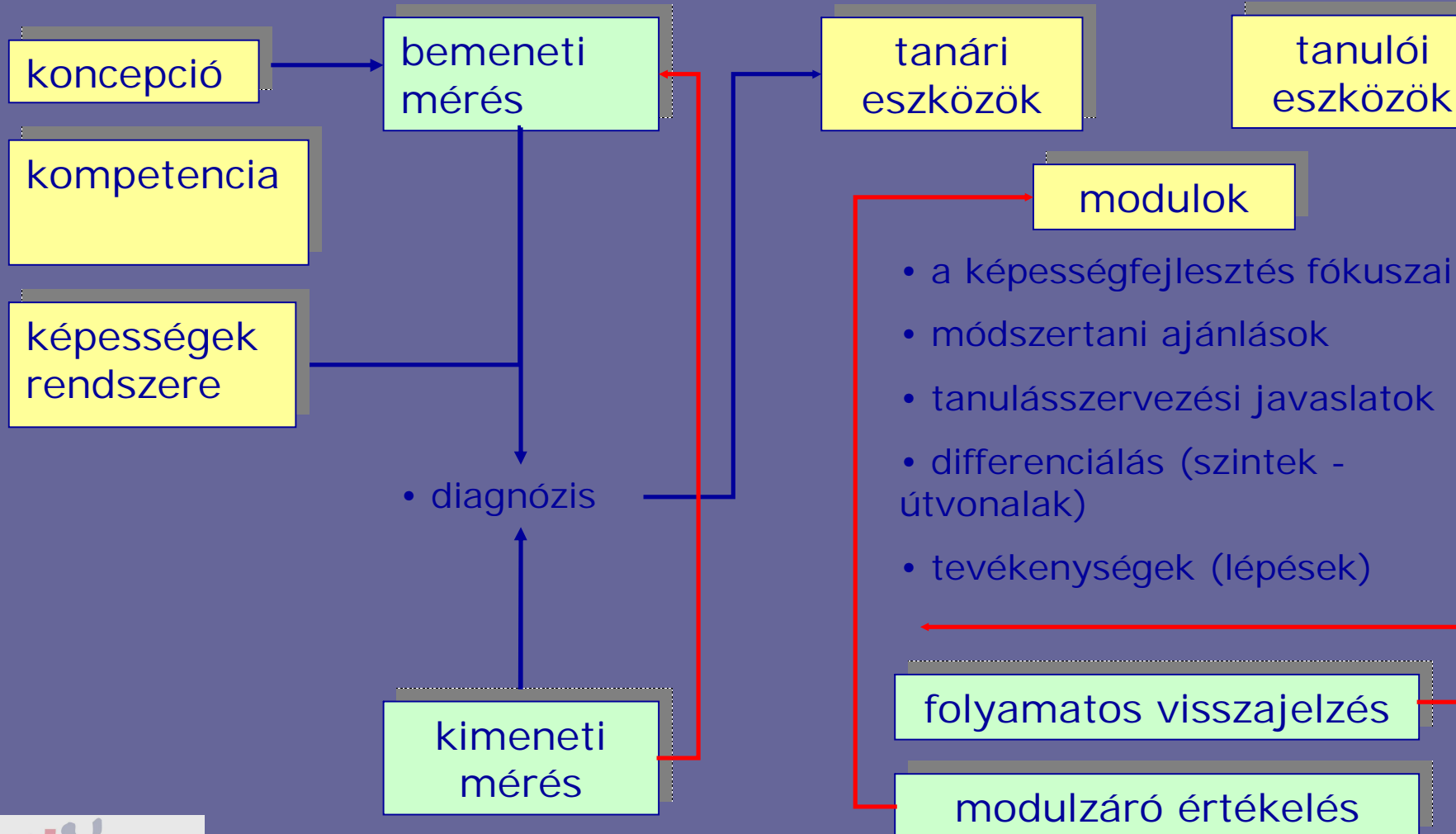
1 TANÁRI ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS KOMPETENCIATERÜLET 1

A

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS

Az értékelés szintjei

programcsomag: taneszközgyűjtes

Az oktatási környezet és a programcsomagok viszonya

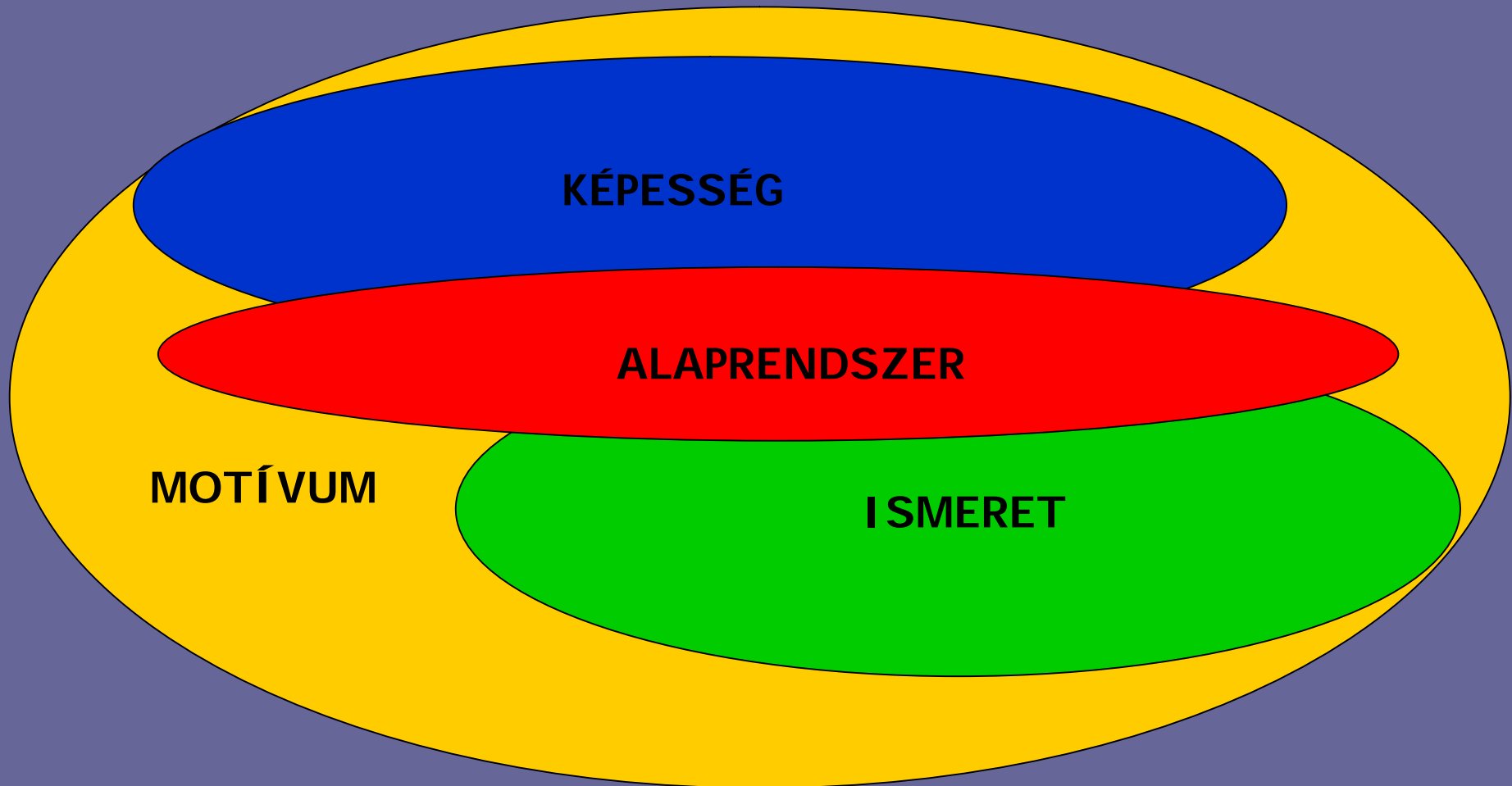
Feladat

- Mit tudunk a kompetencia fogalmáról?
- Módszer: listakészítés
- Feladat: mindenki egy szót ír a papírra
- Idő: 1 perc
- Ellenőrzés: a sor utolsó embere felolvassa
- Cél: Az előzetes ismeretek feltérképezése

A kompetencia fogalma

A személyiség öröklött és tanult komponensei alkotják, pszichikus rendszer, meghatározott funkciót ellátó motívum-, képesség- és ismeretrendszer.

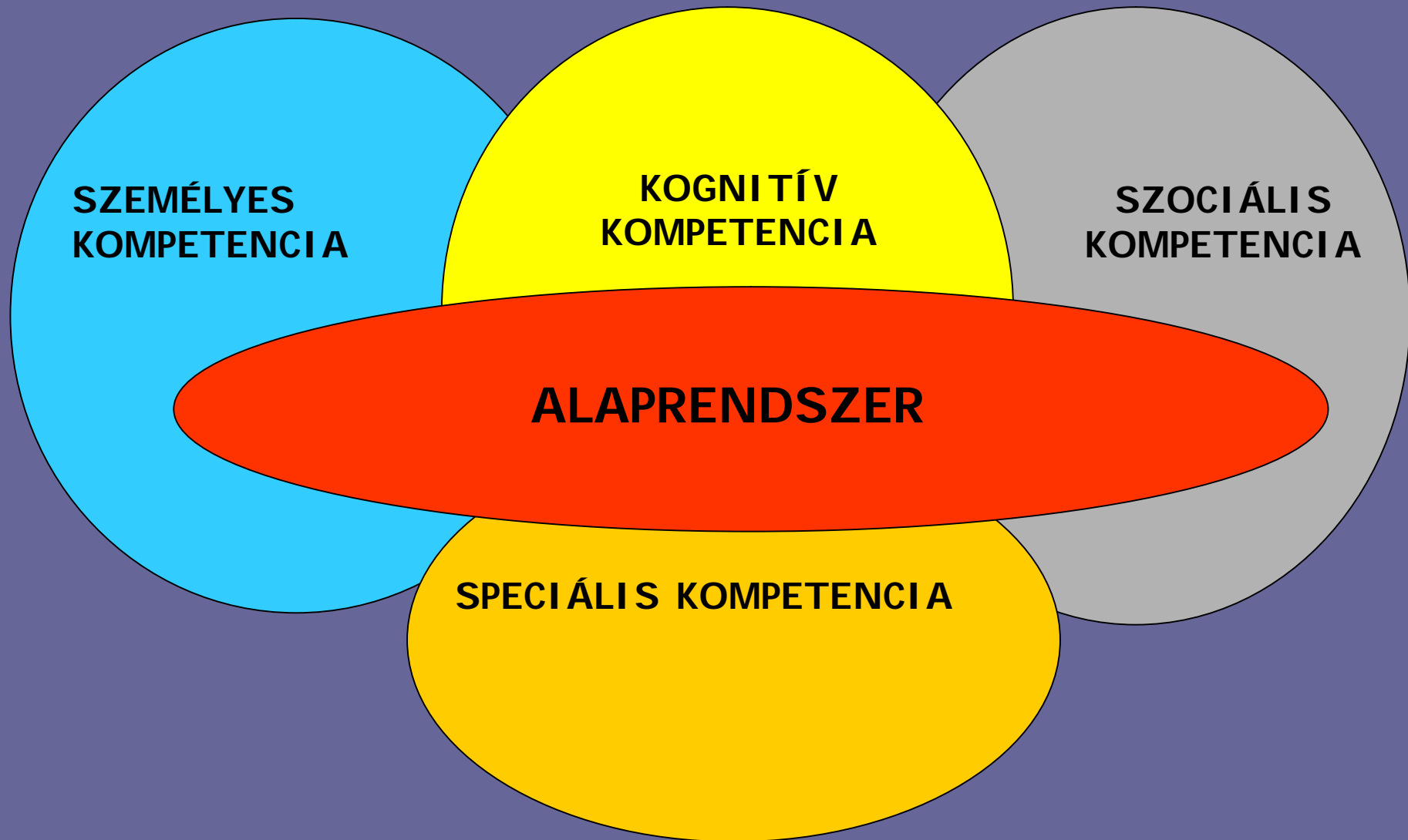
Kompetencia

Személyiségmodell

**Nagy József személyiségmodellje -
személyes, kognitív, szociális, speciális
kompetencia**

Személyiségmodell

A szövegértési kompetencia helye...

Személyiség

Kognitív kompetencia

**Gondolkodási, tudásszerző, tanulási, kommunikációs
képessegek**

**Kommunikációs képessegek: beszéd, beszédértés,
ábraolvasás, ábrázolás, írás, szövegalkotás,
olvasás, szövegértés**

**Szimbólumok által információközléssel, információ-
felvétellel születik új tudás**

2. Feladat

Feladat: igaz-hamis állítások kitöltése írásban

Idő: 2 perc

Visszacsatolás: közösen szóban

Cél: felidézés rövid távon, egyéni különbségek, a következő óra tervezése, tanári feladatok

Mit csináltunk?

- Listakészítés, aktivitás, interakció – az előzetes tudás felmérése
- Előadás a témáról – szóban, írásban, ábrával
- Kérdéssor kitöltése – visszacsatolás, közös értékelés, információk a tanár és a diák számára, honnan tovább
- Tevékenységek
- Munkaformák

Hatékony tanulás – hogyan?

Mennyit tanulunk abból, hogy...

- Megfigyeljük és meghallgatjuk
- Elmagyarázzuk másoknak
- Elolvasunk valamit
- Beszélgetünk róla másokkal
- Meghallgatunk valamit
- Tapasztalatainkból
- Megfigyelünk valamit

Hatékony tanulás – hogyan?

Mennyit tanulunk abból, hogy...

- Megfigyeljük és meghallgatjuk 30%
- Elmagyarázzuk másoknak 90%
- Elolvasunk valamit 20%
- Beszélgetünk róla másokkal 60%
- Meghallgatunk valamit 20%
- Tapasztalatainkból 60%
- Megfigyelünk valamit 40%

Hatékony tanulás?

- Előzetes ismeretek
- Az új tudást az előzőekhez kapcsolni
- Saját gondolkodás megfigyelése
- Differenciálás
- Gazdag tapasztalatszerzés
- Sok önálló ismeretszerzés
- Társas tanulási formák
- Jól felépített tanári magyarázat
- Életszerű tanítás, életszerű problémák
- A gondolkodás fejlesztése

Mit kell tennem a felkészüléskor?

Döntések

- Időtartam – havi, heti, órai
- Anyagrész (gyakorlás, újratanítás, kieg....)
- Differenciálás
- Munkaforma
- Csoportszervezés
- Feladatok/ választás, írás, bontás
- Utasítások – szóban, írásban, saját, választott
- Ellenőrzési mód/ önellenőrzést megírni
- Értékelés/ minősítés
- Eszközök?! (könyv, papír....)

